

Toelichting bij Paracommerciële alcoholverordening gemeente Asten 2026

Algemeen

Inleiding

Op grond van artikel 4 van de Alcoholwet is de gemeenteraad verplicht regels vast te stellen ter voorkoming van oneerlijke mededinging door paracommerciële rechtspersonen. Van oneerlijke mededinging kan sprake zijn wanneer paracommerciële instellingen activiteiten ontplooiën die vergelijkbaar zijn met die van reguliere horecaondernemingen, terwijl zij beschikken over voordelen die commerciële ondernemingen doorgaans niet hebben. Hierbij kan worden gedacht aan het werken met vrijwilligers, het ontvangen van subsidies, gunstigere huisvestingskosten of het ontbreken van commerciële exploitatieverplichtingen.

Artikel 4, derde lid, van de Alcoholwet bepaalt dat deze regels in ieder geval betrekking moeten hebben op: de tijden gedurende welke alcoholhoudende drank mag worden verstrekt, bijeenkomsten van persoonlijke aard en bijeenkomsten die zijn gericht op personen die niet of niet rechtstreeks betrokken zijn bij de activiteiten van de betreffende rechtspersoon.

Paracommerciële rechtspersonen zijn rechtspersonen die primair zijn opgericht ter verwezenlijking van een maatschappelijke, sportieve, recreatieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige doelstelling. Voorbeelden hiervan zijn sportverenigingen, gemeenschapshuizen en sociaal-culturele instellingen.

Deze organisaties beschikken veelal over een horecafaciliteit waar alcoholhoudende drank wordt verstrekt. De horeca-activiteiten zijn daarbij niet het hoofddoel van de organisatie, maar staan ten dienste van en ondersteunen de verwezenlijking van de statutaire doelstellingen van de rechtspersoon.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat gemeenschapshuis 't Kwartier geen paracommerciële rechtspersoon is, aangezien het wordt geëxploiteerd door een commerciële onderneming. Derhalve wordt het gemeenschapshuis 't Kwartier aangemerkt als 'natte horeca' en is de Paracommerciële alcoholverordening niet op 't Kwartier van toepassing.

Het doel van deze wettelijke verplichting is het bewaken van een evenwichtige verhouding tussen paracommerciële instellingen en reguliere horecaondernemingen. Daarbij moet enerzijds ruimte bestaan voor de maatschappelijke functie van verenigingen en stichtingen, terwijl anderzijds wordt voorkomen dat deze instellingen concurreren met commerciële horeca op activiteiten die buiten hun maatschappelijke doelstelling vallen.

Met deze verordening geeft de gemeente Asten uitvoering aan de Alcoholwet en worden de beleidskeuzes uit het door de gemeenteraad vastgestelde Horecabeleid gemeente Asten 2026 (hierna: "het Horecabeleid") juridisch verankerd.

Aanleiding

Het Horecabeleid is vastgesteld om het gemeentelijke horecabeleid te actualiseren en beter aan te laten sluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen, gewijzigde wetgeving en lokale wensen vanuit de horeca, paracommerciële instellingen en inwoners.

Daarnaast is tijdens de actualisatie van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Asten (hierna: “APV”) geconstateerd dat de regulering van paracommerciële alcoholverstrekking beter in een afzonderlijke verordening kan worden ondergebracht. Hierdoor ontstaat een duidelijk onderscheid tussen de algemene openbare-orderegels uit de APV en de specifieke regels die op grond van de Alcoholwet gelden voor paracommerciële rechtspersonen.

Het onderbrengen van deze regels in een afzonderlijke verordening vergroot de overzichtelijkheid van de regelgeving voor zowel paracommerciële rechtspersonen als reguliere horecaondernemingen en draagt bij aan de rechtszekerheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het gemeentelijke alcoholbeleid.

In het Horecabeleid zijn specifieke keuzes gemaakt voor paracommerciële instellingen. Daarbij is onder andere vastgelegd:

- welke activiteiten zijn toegestaan binnen sportverenigingen, sociaal-culturele instellingen en gemeenschapshuizen;
- onder welke voorwaarden gebouwen mogen worden gebruikt voor naschoolse opvang;
- wanneer alcoholhoudende drank mag worden verstrekt;
- welke sluitingstijden gelden;
- hoe wordt omgegaan met koffietafels en condoleancebijeenkomsten binnen gemeenschapshuizen.

De voorliggende verordening vormt de juridische uitwerking van deze beleidsuitgangspunten.

Doelstelling

De verordening beoogt:

- uitvoering te geven aan artikel 4 van de Alcoholwet;
- oneerlijke mededinging tussen paracommerciële instellingen en reguliere horeca te voorkomen;
- duidelijke regels te bieden over toegestane activiteiten, schenktijden en sluitingstijden;
- de rechtszekerheid voor exploitanten, bezoekers en toezichthouders te bevorderen;
- een eenduidig en handhaafbaar kader te creëren voor paracommerciële instellingen binnen de gemeente Asten.

Daarbij is aansluiting gezocht bij de lokale situatie binnen de gemeente Asten en de beleidskeuzes uit het Horecabeleid.

Daarnaast beoogt deze verordening de regelgeving met betrekking tot paracommerciële alcoholverstrekking te bundelen in één afzonderlijke regeling. Hierdoor ontstaat een overzichtelijk, zelfstandig en handhaafbaar normenkader voor paracommerciële rechtspersonen. Dit draagt bij aan de rechtszekerheid van vergunninghouders, een uniforme toepassing van de regelgeving en een effectieve uitvoering van het gemeentelijke toezicht en de handhaving.

Artikelsgewijs

Artikel 1. Definities

Dit artikel bevat de voor de verordening relevante begripsomschrijvingen.

Voor verschillende begrippen wordt aangesloten bij de definities uit de Alcoholwet. Hierdoor wordt aangesloten bij het landelijke wettelijke kader en wordt zoveel mogelijk voorkomen dat afwijkende interpretaties ontstaan.

Het begrip "gemeenschapshuis" is afzonderlijk gedefinieerd omdat voor deze categorie binnen het Horecabeleid specifieke beleidskeuzes zijn gemaakt.

Artikel 2. Toegestane activiteiten

Het Horecabeleid maakt onderscheid tussen sportverenigingen, sociaal-culturele instellingen en gemeenschapshuizen. Dit onderscheid hangt samen met de verschillende maatschappelijke functies die deze instellingen binnen de gemeente vervullen. Om die reden gelden voor deze categorieën deels verschillende regels ten aanzien van activiteiten en alcoholverstrekking.

Het eerste en tweede lid van dit artikel heeft betrekking op sportverenigingen. In het Horecabeleid is vastgelegd dat sportverenigingen primair een sportieve en maatschappelijke functie hebben. Om oneerlijke concurrentie met de reguliere horeca te voorkomen, mogen uitsluitend activiteiten plaatsvinden die samenhangen met de verenigingsdoelstelling. Particuliere feesten en andere bijeenkomsten van persoonlijke aard zijn niet toegestaan.

Het derde en vierde lid van dit artikel heeft betrekking op sociaal-culturele instellingen. Deze instellingen mogen op basis van het Horecabeleid uitsluitend activiteiten organiseren die verband houden met hun maatschappelijke doelstelling. Hierdoor blijft de horecafunctie ondersteunend aan de primaire functie van de organisatie.

Het vijfde tot en met het zevende lid heeft betrekking op gemeenschapshuizen. Hiervoor geldt een bijzondere regeling. In het Horecabeleid wordt erkend dat gemeenschapshuizen een belangrijke rol vervullen in de sociale cohesie binnen de gemeente. Om die reden is ervoor gekozen om naast reguliere activiteiten ook koffietafels en condoleancebijeenkomsten mogelijk te maken.

Tijdens reguliere activiteiten die passen binnen de statutaire doelstelling mag alcoholhoudende drank worden verstrekt.

Voor het verstrekken van alcoholhoudende drank tijdens koffietafels en condoleancebijeenkomsten is een afzonderlijke ontheffing van de burgemeester vereist. Hiermee wordt aangesloten bij de systematiek van de Alcoholwet en wordt per situatie beoordeeld of sprake is van een aanvaardbare uitzondering.

Bij koffietafels en condoleancebijeenkomsten dienen marktconforme prijzen te worden gehanteerd. Deze eis beoogt te voorkomen dat gemeenschapshuizen door middel van lage tarieven een concurrentievoordeel verkrijgen ten opzichte van reguliere horecaondernemingen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan het uitgangspunt van de Alcoholwet dat oneerlijke mededinging moet worden voorkomen.

Als uitgangspunt geldt dat paracommerciële instellingen geen alcoholhoudende drank mogen verstrekken tijdens bijeenkomsten die gericht zijn op personen die niet of niet rechtstreeks zijn betrokken bij de activiteiten van de betreffende organisatie. Hiermee wordt voorkomen dat paracommerciële instellingen functioneren als reguliere horecaondernemingen.

Artikel 3. Sluitingstijden paracommerciële rechtspersonen

Voor gemeenschapshuizen en sociaal-culturele instellingen wordt aangesloten bij de sluitingstijden die zijn opgenomen in de APV. Door aan te sluiten bij de sluitingstijden uit de APV wordt voorkomen dat verschillende gemeentelijke regelingen naast elkaar afwijkende sluitingstijden bevatten. Dit bevordert de rechtszekerheid en de handhaafbaarheid.

Voor sportverenigingen geldt een afzonderlijke sluitingstijd van 01.00 uur. Deze sluitingstijd is rechtstreeks ontleend aan het Horecabeleid gemeente Asten 2026. Met deze uniforme regeling wordt uitvoering gegeven aan het uitgangspunt dat sportverenigingen een maatschappelijke functie vervullen en geen reguliere horeca exploiteren.

Het derde en vierde lid voorzien in een ontheffingsmogelijkheid voor bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard. Het Horecabeleid bepaalt dat sportverenigingen hiervoor maximaal tien keer per kalenderjaar in aanmerking kunnen komen. Hiermee wordt enerzijds enige flexibiliteit geboden, terwijl anderzijds het uitzonderingskarakter behouden blijft.

Artikel 4. Schenktijden sportverenigingen

De schenktijden zijn rechtstreeks ontleend aan het Horecabeleid. Met deze regeling wordt enerzijds ruimte geboden voor het verenigingsleven en de zogenoemde 'derde helft', terwijl anderzijds wordt voorkomen dat sportkantines functioneren als reguliere horecabedrijven.

Het Horecabeleid maakt het mogelijk om sportaccommodaties onder voorwaarden beschikbaar te stellen voor naschoolse opvang. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan de maatschappelijke behoefte aan opvanglocaties en wordt tegelijkertijd de maatschappelijke functie van sportverenigingen versterkt.

Aangezien daarbij minderjarigen aanwezig zijn, is bepaald dat gedurende deze activiteiten geen alcoholhoudende drank mag worden verstrekt.

Artikel 5. Schenktijden sociaal-culturele instellingen

Voor sociaal-culturele instellingen geldt dat alcoholverstrekking uitsluitend mag plaatsvinden rondom activiteiten die binnen de doelstelling van de rechtspersoon vallen.

Alcohol mag worden verstrekt vanaf één uur voor aanvang van een activiteit tot uiterlijk één uur na afloop daarvan. Hiermee wordt verzekerd dat de horecafunctie ondersteunend blijft aan de maatschappelijke activiteit.

Artikel 6. Schenktijden gemeenschapshuizen

Voor gemeenschapshuizen geldt hetzelfde uitgangspunt als voor sociaal-culturele instellingen.

De schenktijd is gekoppeld aan activiteiten die passen binnen de statutaire doelstelling van de instelling. De regeling sluit aan bij de functie van gemeenschapshuizen als ontmoetingsplaats binnen de verschillende kernen van de gemeente Asten. De horeca-activiteiten blijven daarmee ondersteunend aan de maatschappelijke functie van het gemeenschapshuis.

Artikel 7. Hardheidsclausule

Deze bepaling geeft de burgemeester de mogelijkheid om in uitzonderlijke gevallen af te wijken van de verordening.

Van deze bevoegdheid dient terughoudend gebruik te worden gemaakt. Afwijking van deze verordening is uitsluitend aan de orde in uitzonderlijke situaties waarin toepassing van de verordening tot onredelijke gevolgen zou leiden. Daarbij dient de burgemeester de betrokken belangen zorgvuldig af te wegen en zijn besluit deugdelijk te motiveren.

Artikel 8. Toezicht en handhaving

Dit artikel regelt het toezicht op de naleving van de verordening.

Het toezicht wordt uitgeoefend door de toezichthouders als bedoeld in de Alcoholwet en door toezichthouders die door de burgemeester zijn aangewezen. Hierdoor kan worden toegezien op de naleving van de regels ten aanzien van activiteiten, schenktijden en sluitingstijden.